

§ 7

A. Mirka Vainikan ym. valtuustoaloite nuorisotakuun toteuttamisesta

HEL 2012-015496 T 00 00 03

Päätös

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki on sitoutunut nuorisotakuuseen ja ryhtynyt toimiin takuun toteuttamiseksi. Nuorisotakuulla tarkoitetaan, että jokaiselle alle 25 -vuotiaalle nuorelle ja alle 30 -vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, harjoittelu-, opiskelu, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Keskeinen osa nuorisotakuuta on koulutustakuu. Koulutustakuu takaa jokaiselle perusopetuksen päättävälle nuorelle toisen asteen koulutuspaikan.

Helsingin kaupunki tarjoaa 60 %:lle perusopetuksen päättävästä ikäluokasta lukiokoulutuksen paikan. Ammatillisen koulutuksen paikkoja Helsingin kaupunki on saanut opetus- ja kulttuuriministeriöltä järjestämisluvassa 7 790 , jotka riittävät vajaalle 25 %:lle perusopetuksen päättävästä ikäluokasta. Helsingin kaupunki tulee edelleen hakemaan lisäpaikkoja ammatilliseen koulutukseen, jotta koulutustakuu turvataan.

Lisäksi Helsingin kaupunki tarjoaa kaikille ilman toisen asteen koulutuspaikkaa jääneille nuorille paikan perusopetuksen lisäopetukseen, ammattistarttiin, maahanmuuttajien valmentavaan koulutukseen tai nuorten työpajatoimintaan.

Koulutustakuun toteutumista tulee turvaamaan vuoden 2013 alusta voimaan astunut opetus- ja kulttuuriministeriön uudistettu asetuskoskien opiskelijaksi ottamisen perusteita ammatilliseen perustutkintoon johtavassa koulutuksessa. Muutos asettaa perusopetuksen päätti sekä vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa ja koulutuspaikkaa olevat etusijalle toisen asteen opiskelijavalinnassa.

Uudistetun asetuksen mukaan hakeutumisvuonna perusopetuksen päättäneiden ja vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa ja koulutuspaikkaa olevien asemaa vahvistetaan valinnassa merkittävästi. Uudenlaisen pisteytyksen ja hakuprosessiin tehtävien tarkennusten tavoitteena on tukea välitöntä siirtymistä perusopetuksesta tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Lisäksi nuoria kannustetaan osallistumaan opiskeluvalmiuksia parantaviin ja uravalintojen selkeyttämistä tukeviin

koulutuksiin ja muihin tukimuotoihin silloin, kun tutkintotavoitteinen koulutus ei ole hakijan kannalta tarkoituksenmukainen ratkaisu.

Kaupungin ammatillisen koulutuksen uudelleen organisoituminen uudeksi Stadin ammattiopistoksi vahvistaa osaltaan nuorisotakuun toteutumista. Organisaatiouudistuksen lähtökohtana on ollut mm. yksilöllisten opintopolkujen turvaaminen, työelämälähtöisyyden vahvistaminen sekä tutkinnon osien suorittamisen mahdollistaminen. Nivelvaihekoulutukset sekä nuorten työpajatoiminta on koottu kokonaisuudeksi, joka tarjoaa nuorille vaihtoehtoja opiskeluvalmiuksien parantamiseen sekä väylän siirtyä tutkintoon johtavaan koulutukseen.

Yhtenä toimenpiteenä nuorisotakuun toteuttamiseen on Avoin ammattiopisto, joka sijoittuu Stadin ammattiopiston yhteyteen. Helsingin kaupunginhallitus on myöntänyt opetusvirastolle 2,5 miljoonaa euroa Avoimen ammattiopiston käynnistämiseen. Avustus on myönnetty Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina -juhluvuoden 10 miljoonaan euron määrärahasta. Avoin ammattiopisto tarjoaa ammatillista koulutusta ja ohjausta ilman opiskelupaikkaa oleville helsinkiläisille nuorille ja opintonsa ammatillisessa koulutuksessa keskeyttäneille tai keskeyttämisvaarassa oleville opiskelijoille.

Avoimessa ammattiopistossa luodaan opintopolkua, joihin erilaisissa tilanteissa olevia nuoria tai opiskelijoita voidaan ohjata. Avoimen ammattiopiston kautta nuori voi opiskella osia ammatillisista perustutkinnoista eri ammattialoilta sekä ammattitaitoa täydentäviä aineita (mm. äidinkieli, vieraat kielet, matematiikka). Opinnot voivat liittyä työllistymiseen tai arjenhallintaan. Jos nuori siirtyy avoimesta ammattiopistosta tutkinto-opiskelijaksi, aiemmat opinnot hyväksiluetaisiin. Tarjolla tulee olemaan myös valinnaiskursseja, joiden kautta opiskelijoita ohjataan mm. harrastuksiin.

Nuorisotakuun toteutumista edistää myös etsivä nuorisotyö. Opetusvirasto vastaa koulutuksen ulkopuolella olevien ohjaus- ja neuvontapalveluista koordinoimalla etsivää nuorisotyötä Helsingissä. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on ohjata ja tukea alle 29 -vuotiaita nuoria löytämään ne palvelut, joilla edistetään nuoren pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö ei tarjoa vain neuvontaa, vaan tarvittaessa jalkautuu palveluiden pariin yhdessä nuoren kanssa. Etsivän nuorisotyön ohjausta voi käyttää kertaluontoisesti tai ohjaussuhde voi olla pitkäkestoinen.

Etsivää nuorisotyötä toteutetaan Helsingissä lähtökohtaisesti yli hallintokuntarajojen yhteistyössä palveluntuottajayhteisöjen kanssa. Opetusvirasto hankkii etsivää nuorisotyötä yhteistyösopimuksin palveluntuottajilta. Opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa palveluntuottajia. Helsingin kaupungin henkilöstökeskuksen

Tulevaisuustiski tuottaa omalta osaltaan etsivää nuorisotyötä 15 -17 -vuotiaille helsinkiläisille nuorille.

Kaupunkitasolla nuorisotakun toimeenpanoa ja arviointia toteuttaa 5.9.2012 johtajistokäsittelyssä asetettu nuorisolain mukainen monialainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto -työryhmä. Verkoston tehtävinä on nuorisolain 7 a §:n mukaisesti:

1. koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi;
2. edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus;
3. suunnitella ja tehostaa yhteisiä menettelytapoja nuorten palveluihin ohjautumiseksi ja tarvittaessa palvelusta toiseen siirtymiseksi;
4. edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken.

Lisäksi verkosto kartoittaa ja huomio työssään erityisesti ne aukkokohtat, jotka vaikeuttavat helsinkiläisten nuorten siirtymistä toisen asteen opintoihin ja työelämään. Verkoston voidaankin katsoa olevan omalta osaltaan Helsingin "nuorisotakuuryhmä". Verkosto aloitti toimintansa syksyllä 2012.

Nuorisotakuun toteutuminen vaatii kaupunkitasolla Helsingissä tiivistä monihallintokuntaista yhteistyötä. Tällä hetkellä eri hallintokunnat toteuttavat nuorisotakuuta edistäviä toimenpiteitä itsenäisesti. Jatkon kannalta on keskeistä linjata vastuunjako ja sopia yhteiset käytänteet.

Ruohonjuuritasolla yhteistyö vaatii eri toimijoiden moniammatillista työskentelyä. Nuorille suunnattujen palveluiden tulee olla kokonaisvaltaisia. Kokonaisvaltaisuudella tarkoitetaan sitä, että mm. koulutukseen, asumiseen, talouteen, terveyteen ja vapaa-aikaan liittyvät palvelut ovat saatavissa matalalla kynnyksellä, yhden luukun periaatteen mukaan. Ruohonjuuritason toimintaa tulee suunnata nuorten ohjaus- ja palveluverkosto -työryhmän nuorisotakuuta edistävien linjausten mukaisesti.

Käsittely

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Järnala

Lisätiedot

Anna Lyra-Katz, projektikoordinaattori, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi

Liitteet

1 Vainikka Mirka valtuustoaloite Kvsto 14.11.2012 asia 17

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättäneen antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki on sitoutunut nuorisotakuuseen ja ryhtynyt toimiin takuun toteuttamiseksi. Nuorisotakuulla tarkoitetaan, että jokaiselle alle 25 -vuotiaalle nuorelle ja alle 30 -vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, harjoittelu-, opiskelu, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Keskeinen osa nuorisotakuuta on koulutustakuu. Koulutustakuu takaa jokaiselle perusopetuksen päättävälle nuorelle toisen asteen koulutuspaikan.

Helsingin kaupunki tarjoaa 60 %:lle perusopetuksen päättävästä ikäluokasta lukiokoulutuksen paikan. Ammatillisen koulutuksen paikkoja Helsingin kaupunki on saanut opetus- ja kulttuuriministeriöltä järjestämisluvassa 7 790 , jotka riittävät vajaalle 25 %:lle perusopetuksen päättävästä ikäluokasta. Helsingin kaupunki tulee edelleen hakemaan lisäpaikkoja ammatilliseen koulutukseen, jotta koulutustakuu turvataan.

Lisäksi Helsingin kaupunki tarjoaa kaikille ilman toisen asteen koulutuspaikkaa jääneille nuorille paikan perusopetuksen lisäopetukseen, ammattistarttiin, maahanmuuttajien valmentavaan koulutukseen tai nuorten työpajatoimintaan.

Koulutustakuun toteutumista tulee turvaamaan vuoden 2013 alusta voimaan astunut opetus- ja kulttuuriministeriön uudistettu asetuskoskien opiskelijaksi ottamisen perusteita ammatilliseen perustutkintoon johtavassa koulutuksessa. Muutos asettaa perusopetuksen päättäneet sekä vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa ja koulutuspaikkaa olevat etusijalle toisen asteen opiskelijavalinnassa.

Uudistetun asetuksen mukaan hakeutumisvuonna perusopetuksen päättäneiden ja vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa ja koulutuspaikkaa olevien asemaa vahvistetaan valinnassa merkittävästi. Uudenlaisen pisteytyksen ja hakuprosessiin tehtävien tarkennusten tavoitteena on tukea välitöntä siirtymistä perusopetuksesta tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Lisäksi nuoria kannustetaan osallistumaan opiskeluvalmiuksia parantaviin ja uravalintojen selkeyttämistä tukeviin

koulutuksiin ja muihin tukimuotoihin silloin, kun tutkintotavoitteinen koulutus ei ole hakijan kannalta tarkoituksenmukainen ratkaisu.

Kaupungin ammatillisen koulutuksen uudelleen organisoituminen uudeksi Stadin ammattiopistoksi vahvistaa osaltaan nuorisotakuun toteutumista. Organisaatiouudistuksen lähtökohtana on ollut mm. yksilöllisten opintopolkujen turvaaminen, työelämälähtöisyyden vahvistaminen sekä tutkinnon osien suorittamisen mahdollistaminen. Nivelvaihekoulutukset sekä nuorten työpajatoiminta on koottu kokonaisuudeksi, joka tarjoaa nuorille vaihtoehtoja opiskeluvalmiuksien parantamiseen sekä väylän siirtyä tutkintoon johtavaan koulutukseen.

Yhtenä toimenpiteenä nuorisotakuun toteuttamiseen on Avoin ammattiopisto, joka sijoittuu Stadin ammattiopiston yhteyteen. Helsingin kaupunginhallitus on myöntänyt opetusvirastolle 2,5 miljoonaa euroa Avoimen ammattiopiston käynnistämiseen. Avustus on myönnetty Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina -juhluvuoden 10 miljoonaan euron määrärahasta. Avoin ammattiopisto tarjoaa ammatillista koulutusta ja ohjausta ilman opiskelupaikkaa oleville helsinkiläisille nuorille ja opintonsa ammatillisessa koulutuksessa keskeyttäneille tai keskeyttämisvaarassa oleville opiskelijoille.

Avoimessa ammattiopistossa luodaan opintopolkua, joihin erilaisissa tilanteissa olevia nuoria tai opiskelijoita voidaan ohjata. Avoimen ammattiopiston kautta nuori voi opiskella osia ammatillisista perustutkinnoista eri ammattialoilta sekä ammattitaitoa täydentäviä aineita (mm. äidinkieli, vieraat kielet, matematiikka). Opinnot voivat liittyä työllistymiseen tai arjenhallintaan. Jos nuori siirtyy avoimesta ammattiopistosta tutkinto-opiskelijaksi, aiemmat opinnot hyväksiluetaisiin. Tarjolla tulee olemaan myös valinnaiskursseja, joiden kautta opiskelijoita ohjataan mm. harrastuksiin.

Nuorisotakuun toteutumista edistää myös etsivä nuorisotyö. Opetusvirasto vastaa koulutuksen ulkopuolella olevien ohjaus- ja neuvontapalveluista koordinoimalla etsivää nuorisotyötä Helsingissä. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on ohjata ja tukea alle 29 -vuotiaita nuoria löytämään ne palvelut, joilla edistetään nuoren pääsyä koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivä nuorisotyö ei tarjoa vain neuvontaa, vaan tarvittaessa jalkautuu palveluiden pariin yhdessä nuoren kanssa. Etsivän nuorisotyön ohjausta voi käyttää kertaluontoisesti tai ohjaussuhde voi olla pitkäkestoinen.

Etsivää nuorisotyötä toteutetaan Helsingissä lähtökohtaisesti yli hallintokuntarajojen yhteistyössä palveluntuottajayhteisöjen kanssa. Opetusvirasto hankkii etsivää nuorisotyötä yhteistyösopimuksin palveluntuottajilta. Opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa palveluntuottajia. Helsingin kaupungin henkilöstökeskuksen

Tulevaisuustiski tuottaa omalta osaltaan etsivää nuorisotyötä 15 -17 -vuotiaille helsinkiläisille nuorille.

Kaupunkitasolla nuorisotakun toimeenpanoa ja arviointia toteuttaa 5.9.2012 johtajistokäsittelyssä asetettu nuorisolain mukainen monialainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto -työryhmä. Verkoston tehtävinä on nuorisolain 7 a §:n mukaisesti:

1. koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi;
2. edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus;
3. suunnitella ja tehostaa yhteisiä menettelytapoja nuorten palveluihin ohjautumiseksi ja tarvittaessa palvelusta toiseen siirtymiseksi;
4. edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken.

Lisäksi verkosto kartoittaa ja huomio työssään erityisesti ne aukkokohtat, jotka vaikeuttavat helsinkiläisten nuorten siirtymistä toisen asteen opintoihin ja työelämään. Verkoston voidaankin katsoa olevan omalta osaltaan Helsingin "nuorisotakuuryhmä". Verkosto aloitti toimintansa syksyllä 2012.

Nuorisotakuun toteutuminen vaatii kaupunkitasolla Helsingissä tiivistä monihallintokuntaista yhteistyötä. Tällä hetkellä eri hallintokunnat toteuttavat nuorisotakuuta edistäviä toimenpiteitä itsenäisesti. Jatkon kannalta on keskeistä linjata vastuunjako ja sopia yhteiset käytänteet.

Ruohonjuuritasolla yhteistyö vaatii eri toimijoiden moniammatillista työskentelyä. Nuorille suunnattujen palveluiden tulee olla kokonaisvaltaisia. Kokonaisvaltaisuudella tarkoitetaan sitä, että mm. koulutukseen, asumiseen, talouteen, terveyteen ja vapaa-aikaan liittyvät palvelut ovat saatavissa matalalla kynnyksellä, yhden luukun periaatteen mukaan. Ruohonjuuritason toimintaa tulee suunnata nuorten ohjaus- ja palveluverkosto -työryhmän nuorisotakuuta edistävien linjausten mukaisesti.

Esittelijä

Opetuslautakunnalta on pyydetty lausunto valtuutettu Mirka Vainikan ym. valtuustoaloitteesta, joka koskee nuorisotakuun toteuttamista Helsingissä.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Järnala

Lisätiedot

Anna Lyra-Katz, projektikoordinaattori, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi

Liitteet

1 Vainikka Mirka valtuustoaloite Kvsto 14.11.2012 asia 17